

Elders gelezen

"Natuurgebieden worden per 1 aug. onbeschermd," ontleend aan Trouw, 1 mei 1970

De Contact-Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming maakt zich ernstige zorgen omdat, wanneer minister Schut van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening niet spoedig maatregelen neemt, een groot deel van de toch al schaarse natuurgebieden in ons land met ingang van 1 augustus "vogelvrij" zal worden. Het is dan zelfs mogelijk om een heide te gaan ontginnen zonder dat er planologische bezwaren tegen in gebracht worden.

Deze vreemde situatie zal ontstaan doordat per 1 augustus van dit jaar de overgangstermijn van vijf jaar is afgelopen en de *Wet op de ruimtelijke ordening* geheel van kracht wordt, terwijl ongeveer 75 procent van de gemeenten in Nederland nog geen bestemmingsplan gereed heeft voor de zogenaamde buitengebieden.

Ongeveer veertig procent van de natuurgebieden in ons land is in handen van natuurbeschermingsorganisaties en de overheid. Deze gebieden lopen geen gevaar, zolang de overheid er tenminste geen militaire oefenterreinen op wil aanleggen. Ongeveer 150.000 hectare natuurgebied is nog in handen van particulieren.

Sinds de oorlog kan de minister die met ruimtelijke ordening belast is, bezwaar maken tegen de uitvoering van werken die een natuurgebied kunnen aantasten, zoals het ontginnen en het ontgronden van een gebied. Hiertoe is een zogenaamde meldingslijst opgesteld van natuurgebieden. In de praktijk komt het erop neer dat iemand die een werk wil uitvoeren in één van de op deze meldingslijst voorkomende gebieden, dit moet melden bij de directeur van de Rijksplanologische Dienst. De Rijksplanologische commissie overweegt daarna of er wel of geen bezwaren tegen de werken in het natuurgebied zijn. Van de ongeveer 7000 gevallen die sinds 1942 door deze commissie zijn behandeld, behoefde slechts in ongeveer 350 gevallen ministerieel bezwaar tegen de plannen ingebracht te worden.

Deze hele meldingsplicht voor werken in natuurgebieden stopt met ingang van 1 augustus, omdat dan de wet op de ruimtelijke ordening volledig van kracht wordt.

Toen de overgangstermijn van vijf jaar werd ingesteld, was het de bedoeling dat de gemeenten voor 1 augustus 1970 bestemmingsplannen gereed zouden hebben, waarin de natuurgebieden zouden zijn opgenomen en waarin duidelijk zou zijn aangegeven wat er in die gebieden wel of niet mag gebeuren. "Het gevaar is nu echter dat per 1 augustus de meldingsplicht voor de werken in natuurgebieden stopt, terwijl de gemeentelijke maatregelen nog niet gereed zijn", zegt de heer P. Nijhoff, secretaris van de Contact-Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming.

De meeste gemeenten hebben de bestemmingsplannen nog niet gereed, wat met name komt door de overbelasting van de stedenbouwkundige adviseurs van die gemeenten. In 1967 heeft de minister van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening in een circulaire de gemeenten op de noodzaak gewezen dat de bestemmingsplannen voor 1 augustus 1970 gereed zouden moeten zijn. Vorig jaar april heeft minister Schut de gemeenten nog een nieuwe mogelijkheid geboden om de zaak op tijd op te lossen, namelijk door de mogelijkheid te openen om zogenaamde partiële bestemmingsplannen te maken waarin alleen de natuurgebieden zijn opgenomen. Volgens de heer Nijhoff heeft echter nog altijd ongeveer driekwart van de gemeenten niet aan het verzoek van de minister voldaan.

Minister Schut heeft vorige week over deze zaak een onderhoud gehad met leden van gedeputeerde staten en directeuren van Provinciale Planologische Diensten uit alle provincies. Willen vele natuurgebieden met ingang van 1 augustus niet vogelvrij zijn, dan zal minister Schut snel maatregelen moeten nemen. Wettelijk zijn daartoe de mogelijkheden. Op grond van artikel 37 van de wet op de ruimtelijke ordening kan de minister de colleges van gedeputeerde staten verzoeken de gemeenten te verplichten zogenaamde partiële bestemmingsplannen te maken. De gedeputeerde staten kunnen dan vast een zogenaamd voorbereidingsbesluit maken, waardoor de zaak in ieder geval een jaar wordt bevroren.

Weigeren de colleges van gedeputeerde staten hieraan mee te werken dan kan de minister op grond van artikel 38 van de wet op de ruimtelijke ordening

een zogenaamde aanwijzing geven, waarmee hij de colleges van gedeputeerde staten wijst hoe zij de gemeenten moeten verplichten tot het maken van de partiële bestemmingsplannen. Wil deze hele procedure echter nog voor 1 augustus rondkomen, dan is spoed geboden. "Wanneer er niets gebeurt zal 1 augustus 1970 de bijltjesdag voor de natuurgebieden worden", zegt de heer Nijhoff.

Overigens is de heer Nijhoff ervan overtuigd dat

wanneer de wet op de ruimtelijke ordening vandaag in de tweede kamer zou komen, de zware taak om te beslissen wat er wel of niet in natuurgebieden of landschappelijk waardevolle gebieden mag gebeuren, niet op de schouders van de gemeenten gelegd zou worden. "Toen de wet op de ruimtelijke ordening in 1962 in de tweede kamer werd behandeld, was de autonomie van de gemeenten echter nog een heilige koe", zegt de heer Nijhoff.

Reeds toen ...

Invloed van zout op de boomen

A. Weiss, hoofdhovenier der stad Berlijn, heeft over dit onderwerp een reeks waarnemingen gedaan, die als volgt kunnen samengevat worden:

Om de sneeuw snel te doen smelten, wordt door vele personen ruw zout (klipzout) op het voetpad (trottoir) voor de woningen gestrooid, ofschoon zulks door de stedelijke verordeningen (te Berlijn) verboden is. Men tracht echter een dergelijke handelwijze te verbergen om de straf te ontgaan, door het zout met zand te mengen, zoodat het niet altijd onmiddellijk opgemerkt wordt. Op de plaatsen echter, waar zout in een tamelijk groote hoeveelheid gestrooid was geworden en waar langs de straten boomen stonden, zijn deze daardoor gedood geworden.

In het voorjaar liepen zij, evenals de gezonden boomen, doch iets minder krachtig uit; drie of vier weken later stierven zij echter plotselings. Bij het onderzoek bleek dat de opperhuid der wortels volkomen vernietigd was geworden.

G. Staes. (Tijdschrift voor Plantenziekten 1, 1895: 156).

Houten been

Jan Brusse mediteert in het park voor de Sacré Coeur in Parijs en doet er allerlei waarnemingen bij de mens.

"Iedereen", zegt hij, "kijkt nu naar een man met een houten been, die de 244 treden naar de Sacré Coeur wenst op te lopen. Hij doet verschrikkelijk zijn best. Iedereen vindt hem bijzonder flink. Naast me op de bank begint een man een gesprek. Zijn zwager heeft een mooi vak. Die is gemeentelijk inspecteur van de platanen in Aix. Loopt heel de dag rond om te kijken of de platanen niet ziek zijn. Een van die platanen was ziek. En viel om. Juist op het been van die zwager. Die heeft nu een houten been. Van platanehout".

(Elsevier, 11 oktober 1969).